



Tauw



Nader onderzoek Alpenwatersalamander Eindhoven Airport garage P5

7 juni 2018



Verantwoording

Titel	Nader onderzoek Alpenwatersalamander Eindhoven Airport garage P5
Opdrachtgever	Eindhoven Airport N.V.
Projectleider	Thijs Wessels
Auteur(s)	Roel de Greeff
Tweede lezer	Dirk van der Est
Uitvoering meet- en inspectiewerk	Roel de Greeff
Projectnummer	1262090
Aantal pagina's	12
Datum	7 juni 2018
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 824
E info.utrecht@tauw.com



Inhoud

1	Inleiding	4
2	Plangebied en werkzaamheden	5
2.1	Plangebied	5
2.2	Beoogde werkzaamheden	6
3	De AlpenwatersalamanderAlpenwatersalamander	7
3.1	Ecologie van de soort.....	7
3.2	Wetgeving	7
4	Uitgevoerd onderzoek	8
4.1	Methode	8
4.2	Resultaten	8
4.3	Effectenanalyse.....	8
5	Conclusie.....	9
6	Bronnen	10
Bijlage 1	Conclusie van de eerder uitgevoerde quickscan (Tauw, 2018a)	11
Bijlage 2	Conclusie van de nadere toetsing aan het NNN (Tauw, 2018b).....	12



1 Inleiding

In opdracht van Eindhoven Airport (hierna EA) heeft Tauw onderzoek gedaan naar het gebruik van de sloten rond Parkeerplaats 5 (hierna P5) door de Alpenwatersalamander. Het onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van de bouw van een verhoogde parkeergarage ter plaatse van P5. Negatieve effecten op Alpenwatersalamander als gevolg van de nieuwe parkeergarage konden op basis van een eerder uitgevoerde quickscan (Tauw, 2018a) niet worden uitgesloten. Aanwezigheid van andere beschermde soorten of negatieve effecten van de werkzaamheden op andere beschermde soorten konden tijdens deze quickscan uitgesloten worden. Deze rapportage is het verslag van het uitgevoerde onderzoek naar de Alpenwatersalamander.

Dit rapport behandelt het plangebied en de beoogde ontwikkeling. Vervolgens wordt ingegaan op de ecologie van de Alpenwatersalamander en de bescherming daarvan. Daarop volgend worden de onderzoeksmethode, de resultaten van het onderzoek beschreven. Hierbij wordt direct een effectbeschrijving opgesteld. Tot slot zullen kort de conclusies van het onderzoek behandeld worden.

2 Plangebied en werkzaamheden

2.1 Plangebied

Het plangebied betreft parkeerterrein 5 van Eindhoven airport (zie figuur 2.1) en de directe omgeving daarvan. Het plangebied volgt de contouren van het kadaster. Het grootste gedeelte van het plangebied is ongeschikt voor de Alpenwatersalamander. Alleen de watergangen zijn geschikt als voortplantingshabitat. Langs de watergang aan de noordoostzijde van het plangebied ligt een houtwal die doorsneden wordt door een fietspad en smalle rijbaan. Daarlangs ligt het Beatrixkanaal. Aan de noordwestzijde van het plangebied ligt ook een watergang die net buiten het plangebied valt. Ook op deze watergang zijn echter negatieve effecten op Alpenwatersalamander niet op voorhand uit te sluiten. Direct aangrenzend aan die watergang ligt het vliegveld van Eindhoven Airport. De parkeerplaats zoals die in de huidige situatie aanwezig is, bestaat uit een half geasfalteerd, half met grasbetontegels bedekt terrein waarop vrijwel non-stop auto's geparkeerd staan. Het betreft een parkeerplaats voor lang parkeren voor passagiers van het vliegveld. Aan de zuid- en zuidwestzijde van het plangebied zijn bedrijfspanden, parkeerplaatsen en de luchthaven van Eindhoven Airport gesitueerd.



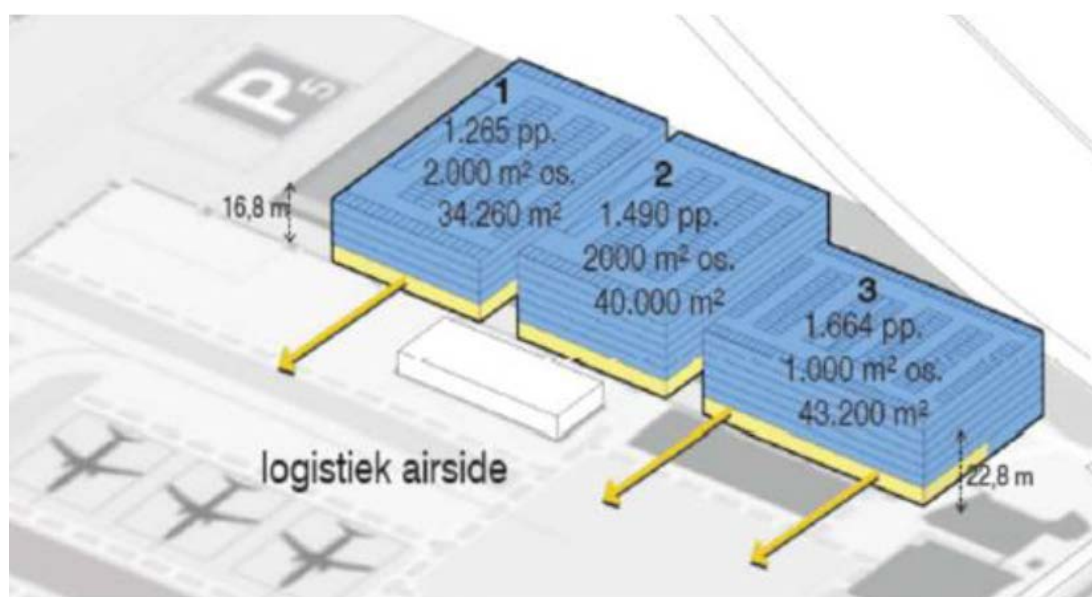
Figuur 2.1 Het plangebied (in rood) en de te onderzoeken wateren (twee watergangen in blauw)

De te onderzoeken wateren worden hierna aangeduid als het onderzoeksgebied. Het betreffen de twee watergangen die aan de noordoost- en noordwestzijde van het plangebied liggen. Deze watergangen zijn tijdens de quickscan geschikt bevonden voor de Alpenwatersalamander.

In de omgeving van het plangebied zijn verschillende poelen en watergangen aanwezig met eenzelfde karakter waarin Alpenwatersalamander is aangetroffen (Ecologica, 2015).

2.2 Beoogde werkzaamheden

Zoals reeds in de inleiding vermeld, betreffen de beoogde werkzaamheden de constructie van een nieuwe verhoogde parkeergarage. Om het tekort aan parkeerplaatsen dat in de huidige situatie, maar zeker in de toekomst, zal ontstaan, op te vangen is een nieuwe parkeergarage beoogd (zie figuur 2.2). Figuur 2.2 betreft een impressie van een mogelijke vormgeving van de nieuwe parkeergarage. Deze impressie staat nog niet vast.



Figuur 2.2 Impressie van de beoogde parkeergarage op het P5 terrein van Eindhoven Airport

In de huidige situatie zijn er op het parkeerterrein zo'n 100 parkeerplaatsen aanwezig. In de beoogde situatie is er ruimte voor zo'n 4000 á 5000 parkeerplaatsen. Het is nog niet helemaal duidelijk hoeveel parkeerlagen de nieuwe parkeergarage gaat bevatten. Het aantal parkeerplaatsen kan dan ook lager uitvallen dan hierboven benoemd. Omdat de gebouwen in de hoogte worden opgebouwd bestaat de kans dat de watergangen rond het plangebied (die fysiek niet aangetast worden) verminderd of niet verwarmd worden door de zon. In feite betekent de bouw van de parkeergarage dus mogelijk verlies van voortplantingshabitat van de Alpenwatersalamander. De watergangen worden dus niet verwijderd of gedempt.

3 De AlpenwatersalamanderAlpenwatersalamander

3.1 Ecologie van de soort

Het leefgebied van de Alpenwatersalamander bestaat globaal uit twee onderdelen, het voortplantingsgebied en het overwinteringshabitat/landhabitat. Tussen die twee onderdelen van het leefgebied wordt gedurende het jaar gemigreerd. Beide onderdelen van het leefgebied liggen nooit erg ver uit elkaar en moeten minimaal binnen een straal van 400 meter (actieradius) ten opzichte van elkaar liggen (Creemers et al, 2009). Het voedsel van de Alpenwatersalamander bestaat volledig uit andere dieren. Hierbij staan voornamelijk geleedpotigen, kreeftachtigen, andere amfibieën (larven en eieren) en weekdieren op het menu.

Voortplantingswater

De Alpenwatersalamander geldt als weinig kritische soort die met name op zand- leem en lössbodems wordt aangetroffen. In het rivier- en zeekleigebied van Nederland is de soort afwezig. Het voortplantingswater van Alpenwatersalamander ligt in vrijwel ieder landschapstype. Alleen hoogvenen worden door de soort gemeden. De voortplantingswateren betreffen vrijwel altijd relatief kleine wateren. Groot open water wordt grotendeels gemeden. De voortplantingswateren worden vaak getypeerd door een dikke laag blad op de bodem van het water. Veel van de voortplantingswateren liggen nabij bos of bosschages.

Overwinterings-/ landhabitat

Het overwinteringshabitat en landhabitat van de Alpenwatersalamander bestaat voornamelijk uit bossen en bosachtige omgevingen of houtwallen (ravn.nl). Hierbij bestaat een sterke voorkeur voor loofbossen waarin meer schuilmogelijkheden aanwezig zijn. Een andere verklaring voor de voorkeur voor loofbos is het strooisel. De strooisellaag in naaldbos, en dus ook in poelen aldaar, is van een veel lagere PH-waarde dan de strooisellaag in loofbos. Alpenwatersalamanders mijden over het algemeen wateren die te zuur zijn (zoals hoogveen).

3.2 Wetgeving

De Alpenwatersalamander is in Nederland via de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermd. Hij staat op de lijst van Nationaal beschermde soorten. De soort valt hierdoor onder de bescherming van artikel 3.10. Onder andere het doden van individuen en het vernietigen van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van de Alpenwatersalamander is verboden onder de Wnb. De toetsing aan de Wnb gaat uit van het “nee, tenzij-principe”. Dit betekent dat de bepalingen in de Wnb voor soortenbescherming verboden zijn tenzij een ontheffing is verleend voor deze verbodsbepalingen. Deze ontheffing kan onder strikte voorwaarden verleend worden door het bevoegd gezag. Bij dit project is Provincie Noord Brabant het bevoegd gezag.



4 Uitgevoerd onderzoek

4.1 Methode

Voor het onderzoek naar Alpenwatersalamander is gebruik gemaakt van de methode 'scheppen'. Tijdens het voortplantingsseizoen van de Alpenwatersalamander is het plangebied twee keer onderzocht op de aanwezigheid van de soort. De veldbezoeken werden steeds uitgevoerd onder goede weersomstandigheden. Bij deze veldbezoeken werd door de uitvoerend ecooloog steeds eerst de oever afgelopen kijkend in het water. Omdat het water in de sloten rond het plangebied zeer helder is, konden dieren ook op zicht geïnventariseerd worden.

Na het aflopen van de oevers op zoek naar exemplaren van de Alpenwatersalamander, is steeds steekproefsgewijs met schepnet geïnventariseerd. Hierbij werd gebruik gemaakt van een RAVON-schepnet en werd het plangebied doorkruist op zoek naar de soort. Vanaf de kant werd geschept door het schepnet snel in het water te steken en snel naar de kant toe te halen. Ook werd gebruik gemaakt van een waadpak dat de ecooloog de kans gaf om al lopend het schepnet door het water te manoeuvreren.

Door het manoeuvreren van het schepnet door het water, kunnen grote oppervlaktes van de bodem als slepend geïnventariseerd worden. Met waadpak waren de wateren tot het midden te betreden en te onderzoeken. De onderzoeksdagen lagen op 17 april en 9 mei 2018. Tijdens de veldbezoeken was het steeds droog, zonnig en onbewolkt of licht bewolkt. De temperatuur tijdens de veldbezoeken lag rond de 20°C op 17 april en 24°C op 9 mei. Beide onderzoeken werden in de ochtend uitgevoerd.

4.2 Resultaten

Tijdens de twee veldbezoeken werden geen Alpenwatersalamanders aangetroffen. Er werden geen volwassen dieren, geen juvenielen en geen eieren van de soort aangetroffen. Ook werden geen andere salamandersoorten aangetroffen in de te onderzoeken wateren. De enige amfibieënsoort waar waarnemingen van verricht zijn, is de bruine kikker. Daarvan werden enkele eiklommen aangetroffen tijdens het eerste veldbezoek op 17 april. Op 9 mei zijn geen larven of eiklommen van bruine kikker meer teruggevonden. Ondanks vrij intensief scheppen met schepnet is de Alpenwatersalamander niet aangetroffen in het water rond P5 van Eindhoven Airport. Het is daarom uit te sluiten dat de Alpenwatersalamander het water gebruikt als voortplantingswater. Het Beatrixkanaal dat langs het plangebied ligt, is geen geschikt voortplantingswater voor de soort. Daarom is ook het gebruik van de houtwal direct naast het plangebied als landhabitat uitgesloten.

4.3 Effectenanalyse

Aangezien geen Alpenwatersalamanders zijn aangetroffen tijdens het onderzoek, hebben de werkzaamheden en de ingebruikname van de parkeergarage geen negatieve effecten op Alpenwatersalamander.

Het is uit te sluiten dat door de werkzaamheden en/of de ingebruikname van de parkeergarage verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van de Alpenwatersalamander overtreden worden. Het aanvragen van een ontheffing is daarom niet nodig.



5 Conclusie

Tijdens het onderzoek naar Alpenwatersalamander zijn geen individuen, hetzij eieren, larven of volwassenen, aangetroffen binnen het plangebied. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de wateren rond P5 niet door de soort worden gebruikt als voortplantingswater. Aangezien het Beatrixkanaal geen geschikt voortplantingswater betreft, is ook het gebruik van de houtwal naast het plangebied als landhabitat uit te sluiten.

Hierom zijn negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden en de ingebruikname van de parkeergarage op Alpenwatersalamander uitgesloten. Er worden daarom geen verbodsbepalingen van de Wnb overtreden ten aanzien van de Alpenwatersalamander. De aanvraag van een ontheffing is daarom ook niet nodig en de werkzaamheden kunnen met betrekking tot de Alpenwatersalamander gewoon starten.

Wel dienen de aanbevelingen die in de eerder uitgevoerde quickscan (Tauw, 2018a) beschreven staan, opgevolgd te worden. Zo hebben de werkzaamheden geen negatieve effecten op andere door de Wnb beschermde soorten. De conclusietabel van de eerder uitgevoerde quickscan is als bijlage (bijlage 1) opgenomen bij deze rapportage. Hierbij wordt een nadere toetsing van de effecten van de werkzaamheden op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) geadviseerd. Deze toetsing (Tauw, 2018b) is reeds compleet. Ook in die laatste rapportage zijn aanbevelingen opgenomen die opgevolgd dienen te worden om negatieve effecten op beschermde NNN-gebieden te voorkomen. In bijlage 2 is de conclusietabel van deze toetsing te lezen.



6 Bronnen

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Ecologica, 2015. Notitie aanvullend onderzoek BIC te Eindhoven, Notitie met kenmerk P2015/29 & P2015/30, Maarheeze.

Tauw, 2018a. Quicksan natuurwetgeving Eindhoven Airport garage P5, rapportage met documentnummer: R001-1262090RGR-V02-ibs-NL.

Tauw, 2018b. Nadere toetsing NNN Eindhoven Airport garage P5, rapportage met documentnummer: R002-1262090WLI-V01-rkl-NL.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.ravon.nl

Bijlage 1 Conclusie van de eerder uitgevoerde quickscan (Tauw, 2018a)

Tabel bijlage 1: Conclusies toetsing natuurwetgeving

Gebiedenbescherming	Effect	Vervolgstappen
Natura 2000	Mogelijk effect door stikstofdepositie	Berekening van de stikstofdepositie met het AERIUS-programma
Natuurnetwerk Nederland	Mogelijk negatieve effecten (verstoring)	Nadere toetsing van de effecten van de ontwikkeling op het NNN
Soortenbescherming	Effect	Vervolgstappen
Flora, grondgebonden zoogdieren, vogels met jaarrond beschermd nest, reptielen, vissen, vlinders, libellen en overige ongewervelden.	Geen overtreding artikel 3.1, 3.5 of 3.10	N.v.t.
Vleermuizen	Geen overtreding artikel 3.5	Mits rekening gehouden wordt met uitstraling van verlichting richting het Beatrixkanaal en ten noorden van het plangebied. Dit om verstoring van foerageergebied en vliegroute te voorkomen.
Vogels	Mogelijk overtreding artikel 3.1	Voorafgaand aan de werkzaamheden een periodieke controle. Afhankelijk van de aangetroffen soort een verstoringvrije zone hanteren gedurende het gebruik van een nest.
Alpenwatersalamander	Mogelijk overtreding artikel 3.10	Vervolgonderzoek om te bepalen of de ontwikkeling een negatief effect op het voortplantingswater van de soort kan hebben.



Bijlage 2 Conclusie van de nadere toetsing aan het NNN (Tauw, 2018b)

Tabel bijlage 2: Conclusies toetsing natuurwetgeving

Mogelijke verstoring	Effect	Vervolgstappen
Optische verstoring	Op voorhand uit te sluiten	N.v.t.
Geluidsverstoring	Niet op voorhand uit te sluiten	In het ontwerp van de parkeergarage dient rekening te worden gehouden met het uitdragen van geluid. Bijvoorbeeld door een zijde van de parkeergarage aan de kant van het NNN gesloten te houden kan verstoring worden voorkomen. Indien dat niet mogelijk is zal in overleg met de provincie een nadere toetsing uitgevoerd moeten worden en dienen de kaders voor het ontwerp te worden bepaald.
Lichtverstoring	Niet op voorhand uit te sluiten	In het ontwerp van de parkeergarage dient rekening te worden gehouden met de uitstraling van licht. Door een zijde van de parkeergarage aan de kant van het NNN gesloten te houden kan verstoring worden voorkomen. Indien dat niet mogelijk is zal in overleg met de provincie een nadere toetsing uitgevoerd moeten worden en dienen de kaders voor het ontwerp te worden bepaald.
Trilling	Op voorhand uit te sluiten	N.v.t.